

Doğma, canım-varlığım qədər
sevdiyim Azərbaycanım
mənim qibləgahımdır

İsmayıl Hacıyev

Qəzet 1921-ci
ildən çıxır

ŞƏRQ qapısı

Təsisçi: Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi və Nazirlər Kabineti

Sayı: 182 (21.083)

24 sentyabr 2014-cü il, çərşənbə

Gündəlik ictimai-siyasi qəzet

www.serqqapisi.az

Qiyməti 20 qəpik

Rəsmi xronika

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 23-də Avropa Şurası Parlament Assambleyasının sədri Ann Brasörün başçılıq etdiyi nümayəndə heyətini qəbul edib. Görüşdə Azərbaycan ilə Avropa Şurası Parlament Assambleyası arasında əməkdaşlığın hazırkı vəziyyəti və perspektivləri ilə bağlı məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev sentyabrın 23-də "Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin baş direktoru Dmitri Kiselyovu qəbul edib.

"Rossiya Seqodnya" Beynəlxalq İnformasiya Agentliyinin baş direktoru Dmitri Kiselyov rəhbərlik etdiyi qurumun fəaliyyətinə ölkəmizdə yaradılan şəraitə görə dövlətimizin başçısına minnətdarlığını bildirərək bu agentlik vasitəsi ilə Azərbaycanla bağlı verilən müxtəlif səpgili informasiyaların Rusiya oxucusu üçün xüsusi maraq doğurduğunu diqqətə çatdırdı.

Dövlətimizin başçısı son illər ölkəmizdə təhsil, mədəniyyət, kütləvi informasiya vasitələrinin inkişafı ilə bağlı müxtəlif dövlət proqramlarının uğurla həyata keçirildiyini vurğuladı.

Görüşdə Azərbaycan Respublikası ilə Rusiya Federasiyası arasında mətbuat və informasiya sahəsində mövcud olan əməkdaşlığın müxtəlif aspektləri ətrafında fikir mübadiləsi aparıldı, bu sahədə əlaqələrin genişləndirilməsinin və intensivləşdirilməsinin zəruriliyi vurğulandı.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisində görüş

Sentyabrın 23-də Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Sədri Vasif Talibov Amerika Birləşmiş Ştatlarının Azərbaycandakı səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili Derek Hoqan ilə görüşmüşdür.

Qonağı salamlayan Ali Məclis Sədri onu Naxçıvan Muxtar Respublikasında görməkdən məmnunluğunu bildirmişdir.

Derek Hoqan muxtar respublikaya ikinci dəfə səfər etdiyini, bu səfərin iqtisadi və mədəni sahələrdə əlaqələrin inkişafı baxımından faydalı olacağını vurğulamışdır. Qonaq Amerika Birləşmiş Ştatlarından gələn musiqi qrupunun Naxçıvan şəhərində konsert proqramı ilə çıxış edəcəyini bildirmiş, göstərilən səmimi münasibətə və dəstəyə görə minnətdarlıq etmişdir.

Ali Məclis Sədri muxtar respublikada mədəniyyətin inkişafı istiqamətində görülən tədbirləri diqqətə çatdırmış, Amerika Birləşmiş Ştatlarının musiqi qrupu tərəfindən veriləcək konsertin Naxçıvanda maraqla qarşılanacağını bildirmişdir.

Görüşdə əlaqələrin mövcud vəziyyəti və inkişaf perspektivləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası
Ali Məclisinin mətbuat xidməti

Sərhəd bölgəsində yeni quruculuq ünvanı

Muxtar respublikada ildən-ilə miqyası artan quruculuq tədbirləri, nəticə etibarilə, regionun simasını əsaslı surətdə dəyişməkdə, şəhər, qəsəbə və kənd yaşayış məntəqələri müasirliyə qovuşmaqdadır. Abad yollar, müasir memarlıq üslubunda inşa olunmuş inzibati binalar böyük bir tarixi özümdə yaşadan Naxçıvana xüsusi gözəllik bəxş edib. Sədrək rayonuna da quruculuq tədbirlərindən xeyli pay düşüb. Burada son illər aparılan genişmiqyaslı tikinti işləri müxtəlif sahələri əhatə edir.

Yaşayış məntəqələrində inşa olunan kənd və xidmət mərkəzləri, təhsil və səhiyyə ocaqları kənd əhalisinin yaşayışına, həyat tərzinə də müsbət təsir göstərir. Həmçinin rayon mərkəzi Heydərabad qəsəbəsində onlarla yeni inzibati bina, müxtəlif təyinatlı sosial obyektlər

tikilərək istifadəyə verilib. Bu gün rayonda idarə, müəssisə və təşkilatların əksəriyyəti yeni binalarda fəaliyyət göstərir.

Dövlətin yüksək qayğısı sayəsində rayonun inkişaf tempi getdikcə daha da artır. 2014-cü ilin ötən dövrü ərzində həyata keçirilən tədbirlər, qazanılan uğurlar bunu bir daha sübut edir.

Rayonda tikinti-quruculuq işləri davam etdirilir. Bu tədbirlərdən rayon Təhsil Şöbəsinə, həmçinin Dövlət Torpaq və Xəritəçəkmə Komitəsinin Sədrək Rayon Şöbəsinə də pay düşüb. Heydərabad qəsəbəsində həmin qurumlar üçün ucaldılan binanın tikintisi Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsinin Şorur Rayon İdarəsinin kollektivinə həvalə edilib. Bina zirzəmi ilə birlikdə

dörd mərtəbədən ibarətdir.

Binanın hörgüsü qurtarıb, dam örtüyü vurulub, daxildə və fasad hissədə suvaq işləri başa çatıb, dəhlizlərə və pilləkənlərə travertin döşənilib, su, elektrik, qaz və rabitə xətləri çəkilib. Hazırda pəncərələr salınıb, binanın içərisində boyaq işləri aparılır, qapıların asılmasına və həyətdə abadlıq işləri aparılmasına, gülkarlıqlar, yaşıllıq zolaqları salınmasına hazırlıq görülür.

Qeyd edək ki, inşaatçılar üçün normal iş şəraiti yaradılıb. Müasir tipli layihə əsasında inşa olunan obyektə yerli tikinti materiallarından istifadəyə üstünlük verilir, görülən işlər yüksək peşəkarlıqla və zövqoqsayan memarlıq elementlərindən istifadə edilməklə yerinə yetirilir.

Ə Cəfər ƏLİYEV

AMEA Naxçıvan Bölməsinin beynəlxalq əlaqələri genişlənir

15-17 sentyabr 2014-cü il tarixlərində Türkiyə Cümhuriyyətinin paytaxtı Ankara şəhərində Atatürk Mədəniyyət, Dil və Tarix Yüksək Qurumu tərəfindən XVII Beynəlxalq Türk Tarix Konqresi təşkil edilib. 15-dən artıq ölkəni təmsil edən 238 nümayəndənin iştirak etdiyi konqresdə Azərbaycanı 4 nəfəri Naxçıvandan olmaqla, 30 elm adamı təmsil edib. Dünyanın müxtəlif ölkələrini təmsil edən tarixçi, filoloq, iqtisadçı alimlərin iştirak etdiyi konqresin plenar iclasında Türk Tarix Qurumunun rəhbəri Məhməd Əli Bəyhan çıxışında Naxçıvanda elmin inkişafına da toxunub.

AMEA Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev və bölmənin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru,

AMEA-nın müxbir üzvü Əbülfəz Quliyev konqresin bölmə iclaslarına sədrlik ediblər. Konqresdə AMEA Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyevin "Azərbaycanın Naxçıvan bölgəsinin qorunmasında Araz-Türk Cümhuriyyətinin fəaliyyəti", bölmənin İncəsənət, Dil və Ədəbiyyat İnstitutunun direktoru, AMEA-nın müxbir üzvü Əbülfəz Quliyevin "Göytürk yazılarında "Bulaq" boy adı və türk tarixində əksi", Tarix, Etnoqrafiya və Arxeologiya İnstitutunun əməkdaşı, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Sara Hacıyevanın "Orta əsrlər dövründə Naxçıvanda daşyonma mərkəzləri haqqında" mövzularında elmi məruzələri maraqla dinlənilib və geniş müzakirələr aparılıb.

AMEA Naxçıvan Bölməsindən

verilən məlumata görə, konqresin keçirildiyi günlərdə AMEA Naxçıvan Bölməsindən olan nümayəndələr Türk Tarix Qurumu, Türk Dil Qurumu, Yunus Əmrə İnstitutunda olublar. Adıçəkilən qurumların rəhbərləri ilə görüşlər keçirilib və gələcəkdə əməkdaşlıq sazişlərinin imzalanması üçün ilkin razılıqlar əldə olunub. Həmçinin AMEA Naxçıvan Bölməsinin sədri, akademik İsmayıl Hacıyev Türkiyə Strateji Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri Həsən Cəlal Gözəllə görüşüb, mərkəzin çap etdiyi 21 cildlik "Türklər" ensiklopediyasının bütün cildlərinin əldə olunması istiqamətində danışıqlar aparılıb, naxçıvanlı müəlliflərin bir sıra kitabları mərkəzə təqdim edilib.

Ə Elnur KƏLBİZADƏ

Koreya Beynəlxalq Əməkdaşlıq Agentliyinin (KOİCA) Azərbaycan Ofisinin rezident nümayəndəsi xanım Kim Eun-suk və onun rəhbərlik etdiyi işçi qrupu "Naxçıvan Dövlət Universiteti üçün elektron təhsil şəbəkəsi və rəqəmsal multimedia infrastrukturunun yaradılması" layihəsinin təbiiqi ilə əlaqədar Naxçıvan Dövlət Universitetində olub.

KOİCA ilə birgə layihə uğurla həyata keçirilir

Naxçıvan Dövlət Universitetinin tədris işləri üzrə prorektor, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru, dosent Surə Seyid layihənin əhəmiyyətindən bəhs edib. Qeyd olunub ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədri və təvsiyəsi ilə ali təhsil ocağında elektron universitetin yaradılması, distant təhsilin tətbiqi ilə bağlı mühüm işlər görülüb. KOİCA ilə birgə gerçəkləşdiriləcək layihədə isə ali məktəbin idarəetmə sisteminin müasir texnologiyalar vasitəsilə təkmilləşdirilməsi, tələbələrə onlayn təhsil xidmətinin göstərilməsi üçün portal, distant təhsil, akademik işlər, elektron kitabxana və sairədən ibarət elektron təhsil şəbəkəsinin yaradılması, müasir texnologiyaların alınması quraşdırılması, rəqəmsal multimedia infrastrukturunun təkmilləşdirilməsi nəzərdə tutulur. 2015-ci ildə tamamlanacaq layihənin həyata keçirilməsinə KOİCA tərəfindən 3 milyon 500 min ABŞ dolları həcmində vəsait ayrılıb. Tədris işləri üzrə prorektor xatırladı ki, bu barədə bir neçə dəfə birgə müzakirələr aparılıb, layihənin davamı olaraq, universitetin bir qrup nümayəndəsi may ayında on beş gün müddətinə Cənubi Koreyanın paytaxtı Seul şəhərinə ezam olunaraq layihə ilə bağlı təlim keçib. Hazırda Naxçıvan Dövlət Universitetinin nümayəndə heyəti layihə ilə əlaqədar Cənubi Koreyada səfərdədir.

KOİCA-nın Azərbaycan Ofisinin rezident nümayəndəsi xanım Kim

Eun-suk layihədə nəzərdə tutulan bütün avadanlıqların alınması universitetə gətirilməsi barədə məlumat verib. Müasir, keyfiyyətli texnologiyaların istifadəyə verilməsi tədrisdə keyfiyyətin yüksəldilməsinə, idarəetmə prosesinə əhəmiyyətli dərcədə təsir göstərəcək. Koreyalı və yerli mütəxəssislərin birgə fəaliyyəti nəticəsində ilin sonlarında layihənin müvəffəqiyyətlə yekunlaşacağı gözlənilir.

Sonra Naxçıvan Dövlət Universiteti tərəfindən layihəni icra edəcək işçi qruplarla birgə akademik idarəetmə sistemi, texniki təminat, portal, elektron sənəd dövriyyəsi, multimedia üzrə işçi qrupları ilə birgə elektron təhsil şəbəkəsi və rəqəmsal multimedia infrastrukturunun qurulması, alınan texniki avadanlıqların və proqramların quraşdırılması ilə bağlı müzakirələr aparılıb. Müzakirələr zamanı optik kabellərin çəkilişi, serverin qurulması və əlaqələndirilməsi, multimedia infrastrukturunu üçün nəzərdə tutulan müasir texnologiyaların işə salınması ilə bağlı qruplar üzrə görüləcək işlər müəyyənləşdirilib.

Mehraban SULTAN

Təcrübə göstərir ki, iqtisadi inkişaf məsələləri həmişə dayanıqlı sabitliyə və etibarlı xammal-enerji təminatına çox həssasdır. Ona görə də enerjiden asılılığın həm global, həm də regional miqyasda aktual olduğu bir dövrdə həyata keçirilən enerji strategiyaları, daha etibarlı, daha ucuz, ekoloji təmiz və bərpaolunan enerji mənbələrinin tapılıb üzə çıxarılması və onlardan səmərəli istifadə, ümumən, enerji təhlükəsizliyi məsələləri kimi hər kəsi düşündürür.

Ölkəmizdə enerji təhlükəsizliyinin əsası ümummilli lider Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub. Hələ sovetlər dövründə, keçən əsrin 70-80-ci illərində Azərbaycanda uzunmüddətli yanacaq-enerji potensialının yaradılması istiqamətində görülmüş işlər digər ittifaq respublikalarından xeyli dərəcədə üstün səviyyədə idi. O dövrdə ulu öndərin böyük nüfuzu və səyləri sayəsində Azərbaycandan neft-qaz sektorunda dövrün ən yeni texnoloji avadanlıqları tətbiq olunur, ölkəmiz ittifaqın bu sahə üzrə kadr hazırlığı mərkəzinə çevrilir, su və istilik elektrik stansiyalarının sayı get-gedə artırılırdı. Bütün bunlar ulu öndərin müstəqil olacağına inandığı Azərbaycandan, digər sahələrdə olduğu kimi, enerji təminatı sahəsində də tam müstəqil, kimsədən asılı olmadan inkişaf edib yaşaya bilməsi üçün həyata keçirilirdi.

İqtisadi inkişaf sürətləndikcə və əhalinin sayı artdıqca sərf olu-

nan enerjinin miqdarı da artmaqdadır. Bu da, öz növbəsində, enerji təhlükəsizliyi məsələsini daim gündəmdə saxlayır. Bu məsələ əksər dünya ölkələrində ərzaq təhlükəsizliyi ilə eyni dərəcədə əhəmiyyət kəsb edir. Buna görə də ölkəmizdə və onun tərkib hissəsi olan Naxçıvan Muxtar Respublikasında enerji təhlükəsizliyi sahəsində son illər görülmüş işlər iqtisadi təhlükəsizlik baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Ötən dövrdə Naxçıvan Muxtar Respublikasının daxili enerji resursları ilə özünü tam təmin etməsi və hətta ixrac qabiliyyəti səviyyəsinə gəlib çatması bunu sübut edir.

Son 19 il ərzində Naxçıvan Muxtar Respublikasının enerji təminatında görülmüş işlərə bir neçə mərhələdə baxmaq mümkündür. Belə ki, bir vaxtlar Naxçıvanda kəsilmiş təbii qaz və elektrik enerjisi probleminin həlli üçün yollar axtarıldısa, sonralar bu məsələnin həll olunması ilə muxtar respub-

likada əhalinin və istehsal müəssisələrinin enerji ilə təminatı həyata keçirilib. Ancaq bununla yanaşı, regionun öz daxili imkanlarından istifadə ilə enerji təminatında tam təhlükəsizliyinin təmin edilməsi məsələsində üçüncü mərhələ – Naxçıvan Muxtar Respublikasının hidroenerji potensialından istifadə ön plana çıxıb və görülmüş işlər nəticəsində qısa müddət ərzində regionun tələbatlarından da artıq miqdarda güclü enerji potensialı yaradılıb.

Qeyd etmək lazımdır ki, Nax-

Enerji təhlükəsizliyi diqqət mərkəzindədir

çıvan Muxtar Respublikasının enerji təhlükəsizliyi məsələsi dövlətimizin daim diqqət mərkəzindədir. Belə ki, 2006-cı ildə Naxçıvanda modultipli elektrik stansiyasının və Heydər Əliyev Su Anbarı üzərindəki su elektrik stansiyasının işə düşməsi, 2010-cu ildə Biləv Su Elektrik Stansiyasının istifadəyə verilməsi nəticəsində muxtar respublika öz enerji potensialı ilə regionun enerji mərkəzinə çevrilməyə başlayıb. Bu fikirlər cari ilin aprel ayının 7-də Naxçıvan Muxtar Respublikasına səfəri çərçivəsində “Arpaçay-1” və “Arpaçay-2” Su Elektrik stansiyalarının işə salınması mərasimində iştirak edən ölkə Prezidenti tərəfindən də ifadə edilib. **“Enerji hər bir inkişafın təməlinə dayanan ən vacib amildir və bu gün Azərbaycan və onun ayrılmaz hissəsi olan Naxçıvan bu məsələni tam şəkildə həll edibdir”**, – deyən dövlət başçısı Naxçıvan Muxtar Respublikasının gələcək inkişafı üçün enerji mənbələrinin istifadəsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Muxtar respublikanın ümumi inkişaf mənzərəsini enerji təsərrüfatının təmsalında da görmək mümkündür. Belə ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Energetika

Agentliyindən cari ilin səkkiz ayının nəticələrinə aid aldığımız məlumatlara görə, muxtar respublikanın Araz Su Elektrik Stansiyasında, Naxçıvan Modul Elektrik Stansiyasında, Naxçıvan Qaz-Turbin Elektrik Stansiyasında, Biləv Su Elektrik Stansiyasında, “Arpaçay-1” və “Arpaçay-2” Su Elektrik stansiyalarında və Heydər Əliyev Su Anbarı üzərindəki su elektrik stansiyasında, ümumilikdə, 456641290 kilovat-saat elektrik enerjisi istehsal olunub və elektrik şəbəkələrinə ötürülüb. Bundan əlavə, səkkiz ay ərzində

ümumilikdə, muxtar respublikanın şəhər və kəndlərində 23 ədəd yeni transformator yarımstansiyası qoyulub, 50 kilometr uzunluğunda yeni 10 və 0,4 kilovoltluq elektrik verilişi xətləri çəkilib, 19 kilometr uzunluğunda 10 və 0,4 kilovoltluq hava elektrik verilişi xətləri kabel xətləri ilə əvəz edilib. Türkiyə Respublikasından yarımstansiyalar üçün eleqaz açarları, ayırıcılar, turbin yağları və digər material və avadanlıqlar alınıb, Ukrayna və Türkiyə respublikaları müəssisələri ilə transformator, kabel, məftil,

Türkiyə Respublikasına 102664860 kilovat-saat elektrik enerjisi ötürülüb, İran İslam Respublikası ilə enerji mübadiləsi aparılıb.

Agentlik tərəfindən verilən məlumatda o da deyilir ki, istehlakçıların elektrik enerjisi təchizatının yaxşılaşdırılması, yaşayış sahələrinin, məktəblərin, hərbi hissələrin, nasos stansiyalarının elektrik təchizatı üçün yeni transformator yarımstansiyalarının qoyulması, müxtəlif gərginlikli elektrik verilişi xətlərinin çəkilməsi, küçə və xiyabanların, parkların işıqlandırılması səviyyəsinin yaxşılaşdırılması sahəsində kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi işləri davam etdirilir. Belə ki, cari ilin ilk 8 ayında,

turbin yağının alınması haqqında yeni müqavilələr bağlanılıb. Muxtar respublikanın bütün işlədicilərinin istifadə etdiyi elektrik enerjisinin dəqiq uçotunu aparmaq üçün rəqəmsal elektron sayğaclar qoyulub, enerji haqqının sayğacların göstərişləri əsasında ödənilməsi təmin edilib.

Naxçıvanın bugünkü çirəqaban mənzərəsi onun iqtisadi gücünün bir simvoludur. Ötən qısa müddət ərzində enerji sektorunda görülmüş nəhəng işlər, bu sahədə tam təhlükəsizliyin təmin olunması muxtar respublikanın gələcək inamli inkişaf yoluna da işıq salacaqdır.

Əli CABBAROV

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisi Sədrinin 2008-ci il 17 sentyabr tarixli Sərəncamla təsdiq etdiyi “2008-2015-ci illərdə Naxçıvan Muxtar Respublikasında əhalinin ərzaq məhsulları ilə etibarlı təminatına dair Dövlət Proqramı”na uyğun olaraq, muxtar respublikamızda ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilir. Həyata keçirilən kompleks tədbirlər heyvandarlığın inkişafına da geniş imkanlar açmışdır. Muxtar respublikamızda həm əhalinin, həm də emal müəssisələrinin ət və süd məhsulları ilə təmin edilməsi istiqamətində müsbət dinamika mal-qaranın baş sayının və heyvandarlıq məhsulları istehsalının həcmində artırılmasında da müşahidə olunmuşdur.

Müqayisə üçün qeyd edək ki, 1 oktyabr 1996-cı il tarixə muxtar respublikamızın bütün təsərrüfat kateqoriyalarında qaramalın sayı 48 min 707, qoyun və keçilərin sayı isə 245 min 757 baş olmuşdursa, 1 oktyabr 2013-cü il tarixə muxtar respublikamızın bütün təsərrüfat kateqoriyalarında qaramalın sayı 108 min 118 baş, qoyun və keçilərin sayı isə 657 min 97 başa çatdırılmışdır. Təbii ki, bu zaman sağlam təsərrüfatların qorunub saxlanılması və daxili bazarın keyfiyyətli ət-süd məhsullarını təmin olunmasında baytarlıq xidməti əməkdaşlarının da üzərinə böyük iş düşür. Çünki ev şəraitində bəslənən heyvan və quşların sağlamlığına nəzarət bilavasitə bu dövlət qurumu tərəfindən həyata keçirilir. Eyni zamanda bazarda satışı çıxarılan və ərzaq məhsulunun əsasını təşkil edən məhsulların – süd, ət və ət məhsullarının, həmçinin yumurtanın satış üçün yararlı olub-olmamasına cavabdehliyi də məhz baytarlıq xidmətinin əməkdaşları daşıyırlar. Bəs sağlam təsərrüfatların qorunub saxlanılması və daxili bazarın keyfiyyətli ət, süd və süd məhsulları ilə təmin olunması istiqamətində hansı işlər görülür? Bu və ya digər suallara cavab tapmaq üçün Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Baytarlıq Xidmətinin rəisi Əbil Əbilova müraciət etdik.

Müsaibim qeyd etdi ki, son illər muxtar respublikamızda həyata keçirilən genişmiqyaslı quruculuq

tədbirlərinin bir hissəsini də baytarlıq xidmətinin daha da yaxşılaşdırılması məqsədilə görülmüş işlər təşkil edir. Belə ki, Naxçıvan Muxtar Respublikası Dövlət Baytarlıq Xidmətinin, Elmi-Tədqiqat Baytarlıq Mərkəzinin binaları və Xüsusi təhlükəli xəstəliklərin diaqnostik müayinəsi laboratoriyası yenidən qurulmuş, laboratoriyada müayinələrin aparılması üçün yeni şöbə yaradılmış və müasir avadanlıqlarla təmin edilmişdir. Həmçinin ali və orta ixtisas təhsili müəssisələrində baytarlıq ixtisası üzrə təhsil alan tələbələr üçün keçmələri üçün tədris mərkəzi kompüter dəstləri və hər cür avadanlıqlarla təmin edilərək istifadəyə verilməmişdir. Bundan başqa, Naxçıvan Muxtar Respublikası Baytarlıq Laboratoriyası əsaslı təmir olunmuş, dərman, biopreparatların saxlanması üçün yeni bina inşa edilmiş, burada müasir soyuducu kameralar quraşdırılmışdır. Şəhur, Babək və Sədərək rayonlarında Baytarlıq idarələri və laboratoriyaları üçün müasir tələblərə cavab verən yeni binalar tikilərək və ya əsaslı təmir olunaraq istifadəyə verilmiş, şəhər və rayon Baytarlıq idarələri və mərkəzi laboratoriya müasir cihaz və avadanlıqlarla təmin olunmuşdur. Ümumilikdə, son illər 91 yeni infrastruktur obyektini inşa olunaraq istifadəyə verilmişdir. Cari ildə də bu istiqamətdə işlər uğurla davam etdirilir.

Ümumilikdə, muxtar respublikamızda Dövlət Baytarlıq Xidməti,

Baytarlıq xidmətinin düzgün təşkili daxili bazarın keyfiyyətli məhsullarla təminatında mühüm amildir

Elmi-Tədqiqat Baytarlıq Mərkəzi, 8 rayon və şəhər Baytarlıq İdarəsi və laboratoriyası, 168 sahə baytarlıq məntəqəsi, 9 baytar sanitar ekspertiza laboratoriyası fəaliyyət göstərir. Regionda baytarlıq xidmətinin daha da yaxşılaşdırılması istiqamətində kompleks tədbirlər həyata keçirilir, baytarlıq tədbirlərinin vaxtında və mütəxəkkil aparılması üçün dövlət vəsaiti hesabına dərman preparatları alınaraq muxtar respublikaya götərilir. Dərman preparatları soyuducu kameralarda müəyyən olunmuş temperaturda saxlanılır, “soyuq zəncir” prinsipinə əməl edilməklə xüsusi maşınlar vasitəsilə Baytarlıq idarələrinə çatdırılır. Onu da qeyd edək ki, son illər 7 ədəd dezinfeksiya avtomatını və 3 ədəd “Niva” markalı minik avtomobili baytarlıq xidməti əməkdaşlarının istifadəsinə verilmişdir. Bir sözlə, onların nümunəvi xidmət göstərmələri üçün normal iş şəraiti yaradılmışdır. Məqsəd muxtar respublika üzrə epizootik sabitliyi saxlamaqdan, peyvəndləmələrin, baytarlıq diaqnostika müayinələrinin, digər tədbirlərin vaxtında və səmərəli həyata keçirilməsindən ibarətdir.

Heyvandarlıq sahəsində inkişaf meyillərinin və epizootik sabitliyin saxlanılması istiqamətində həyata keçirilən tədbirlər uğurla davam etdirilmiş, heyvanlarda və quşlarda baş verə biləcək xəstəliklərin qarşısının alınması məqsədilə təsdiq edilmiş epizootik tədbirlər planına uyğun olaraq, cari ilin ilk 8 ayında 42 min 284 baş qaramalda emkar, 80 min 113 baş davarda bradzot, 108 min 907 baş qaramalda və 513 min 405 baş davarda qarayara, 288 min 109 baş davarda dabaq, 445 min 662 baş quşda və 20 min cücadə taun xəstəliyinə qarşı profi-

laktik peyvəndləmə işləri aparılmışdır. Eyni zamanda epizootiya əleyhinə tədbirlər planına uyğun olaraq, muxtar respublika üzrə ayrı-ayrı yaşayış məntəqələrində, ümumilikdə, 9 min 806 obyektə 872 min 682 kvadratmetr sahədə dezinfeksiya işləri həyata keçirilmişdir. Baytarlıq idarələrindəki epizootik tədbirlər planına əsasən, təsərrüfatlar vəsaiti hesabına dərman preparatları alınaraq muxtar respublikaya götərilir. Dərman preparatları soyuducu kameralarda müəyyən olunmuş temperaturda saxlanılır, “soyuq zəncir” prinsipinə əməl edilməklə xüsusi maşınlar vasitəsilə Baytarlıq idarələrinə çatdırılır. Onu da qeyd edək ki, son illər 7 ədəd dezinfeksiya avtomatını və 3 ədəd “Niva” markalı minik avtomobili baytarlıq xidməti əməkdaşlarının istifadəsinə verilmişdir. Bir sözlə, onların nümunəvi xidmət göstərmələri üçün normal iş şəraiti yaradılmışdır. Məqsəd muxtar respublika üzrə epizootik sabitliyi saxlamaqdan, peyvəndləmələrin, baytarlıq diaqnostika müayinələrinin, digər tədbirlərin vaxtında və səmərəli həyata keçirilməsindən ibarətdir.

Əbil Əbilov dedi ki, ölkəmizdə, o cümlədən muxtar respublikamızda yüksək məhsuldar cinslərin yetişdirilməsi, daxili bazarın keyfiyyətli ət və süd məhsullarının, o cümlədən digər qida məhsullarının yol tapmasını qarşısı alınır.

Əbil Əbilov dedi ki, ölkəmizdə, o cümlədən muxtar respublikamızda yüksək məhsuldar cinslərin yetişdirilməsi, daxili bazarın keyfiyyətli ət və süd məhsullarının, o cümlədən digər qida məhsullarının yol tapmasını qarşısı alınır.

baş simmental, 1181 baş holşteyn friz cinsi olmaqla, ümumilikdə, 1678 baş damazlıq düyü gətirilmiş, ayrı-ayrı rayonlarda heyvandarlıqla məşğul olan sahibkarlara lizinq yolu ilə verilmişdir.

Yüksək məhsuldarlığı ilə seçilən cins düyələr ildə orta hesabla 5-6 min, ən yüksək məhsul verəni isə 16-18 min kiloqram süd verir. Südün yağlılığı 3,6 faiz olur. Bu cinsdən olan heyvanlar saxlama və qulluq şəraitinə çox həssasdırlar. Bu məqsədlə hazırlanmış xüsusi tövsiyələrdən ibarət kitabçalar heyvandarlıqla məşğul olan sahibkarlara paylanmışdır.

Heyvanlar arasında cins tərkibin yaxşılaşdırılması, daha məhsuldar ətlik və südlük cinslərin yetişdirilməsi təkcə xaricdən gətirilən mal-qara ilə məhdudlaşmır. Son illər süni mayalanma işinin daha da genişləndirilməsi məqsədilə kompleks tədbirlər həyata keçirilmiş, regionumuzda fəaliyyət göstərən 19 süni mayalanma məntəqəsi lazımı avadanlıq və dərman preparatları ilə təmin edilmişdir. Süni mayalanma texniklərinin hazırlanması üçün 28 nəfər texnik kurslara cəlb olunmuş, hər bir nəfər süni mayalanma texniki sertifikatı ilə təmin edilmişdir. Hazırda kurs davam etdirilir. Ümumilikdə, texniklərə 17 motosiklet və 28 süni mayalanma avadanlığı verilmişdir. Cari ilin 8 ayında 5164 baş mal-qarada süni mayalanma aparılmış, əvvəlki ildə mal-qaradan 4197 baş sağlam bala alınmışdır.

Onu da qeyd edək ki, müxtəlif viruslar ilə əlaqədar olaraq, sərhəd rayonlarının baytar həkimi dövlət strukturlarının əməkdaşları ilə birgə mütəmadi olaraq monitorinqlər keçirirlər.

Əli KƏRƏM HƏSƏNOV

